

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8P/204/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318202438
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2019:6318202438.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti Z., A., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti otca T.. E. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., Y. X a matky B.. A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., L. XX, v zastúpení JUDr. Stanislavom Rešutíkom, advokátom Advokátska kancelária Brezno, M.R.Štefánika 29/36, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, o návrhu otca na novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov sa **z a m i e t a**.

II. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 8P/182/2017-267 zo dňa 15.02.2018 vo výroku IV. tak, že otec je **o p r á v n e n ý** s maloletými deťmi sa sťahovať každú párnú kalendárnu sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a každú párnú kalendárnu nedeľu od 9:00 hod. do 16:30 hod. tak, že v určený čas matka maloleté deti odovzdá otcovi pred jeho bydliskom a po zrealizovanom styku v určený čas otec maloleté deti odovzdá ich matke pred jej bydliskom.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

IV. Do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia sú rodičia **p o v i n n í** uhradiť trovy štátu súvisiace so znaleckým dokazovaním, a to otec vo výške 53,63 Eur a matka vo výške 353,64 Eur na základe pripojeného platobného predpisu.

o d ō v o d n e n i e :

1. Návrhom, doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.10.2018, sa otec maloletých detí domáha novej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom tak, aby maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že maloleté deti budú dva týždne v osobnej starostlivosti otca a dva týždne v osobnej starostlivosti matky. Odovzdávanie a prevzatie maloletých detí bude vždy v nedeľu o 9.00 hod. na adrese trvalého bydliska toho rodiča, ktorému začína aktuálny, súdom stanovený styk s deťmi. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti súd výživné neurčuje, a týmto ruší výživné pre otca maloletých detí, stanovené rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/182/2017 - 276, zo dňa 15.02.2018.

2. Dňa 05.11.2018 na požiadanie súdu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno doručil správu zo sociálneho zisťovania v rodine maloletých detí, z ktorej súd zistil, že otec maloletých detí býva v 3-izbovom byte, ktorý je zariadený vkusným nábytkom a rôznymi elektrospotrebičmi. V byte je poriadok, čisto a útulne. Otec spolu s maloletými deťmi spí v samostatnej izbe, ktorú mali spolu s bratom ako

chlapčenskú izbu, brat žije a pracuje v K.. V izbe sa nachádzajú 2 rozkladacie lôžka, skrinková stena na oblečenie a hračky, písací stolík.

Otec maloletých detí uviedol, že maloleté deti strávili s ním celý víkend od piatka 19.10.2018 od 17.00 hod. do nedele 21.10.2018 do 17.00 hod. Počas celého víkendu sa venoval maloletým deťom, maloleté deti sa cítili dobre. V striedavej osobnej starostlivosti nevidí žiadne prekážky. Dokáže sa o maloleté deti postarať samostatne, nemá problém v príprave jedla, zabezpečovaní podnetného programu pre maloleté deti, hygiene, či zabezpečení odvozu a včasného prevzatia maloletých detí v materskej škole. Matka maloletých detí spolu s deťmi býva v rodinnom dome svojich rodičov, kde má samostatnú bytovú jednotku. Celá domácnosť je zariadená vkusným novým nábytkom. Maloleté deti majú samostatnú izbu zariadenú a prispôsobenú ich potrebám. V spálni matky majú maloleté deti zariadený kútik na hranie. V celej domácnosti je poriadok, čisto a útulne.

Matka maloletých detí uviedla, že s návrhom otca nesúhlasí. Jeho návrh si vysvetľuje ako protiúder za to, že podala trestné oznámenie za jej ublíženie na zdraví. Matka maloletých detí nepripúšťa striedavú osobnú starostlivosť, lebo dcéry sú ešte malé a potrebujú matku.

Ďalej matka uviedla, že došlo k radikálnej zmene postoja maloletej A. k styku s otcom. M. A. sa na otca teší a cíti sa s otcom dobre.

3. Dňa 08.11.2018 matka maloletých detí, v zastúpení svojim právnym zástupcom, doručila k návrhu otca písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že s týmto návrhom nesúhlasí, považuje ho za predčasný a za taký, ktorý nie je v záujme maloletých detí, nie je skutkovo ustálený a odôvodnený, nezakladá dôvod na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Navrhla, aby súd návrh otca zamietol v celom rozsahu. Podľa názoru matky maloletých detí, pre deti je v momentálnej situácii a s ohľadom na nízky vek detí a tomuto veku ich korešpondujúce potreby, vyhovujúci stav naposledy dohodnutý (každý páry víkend od piatku 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.).

4. Dňa 28.11.2018 bolo tunajšiemu súdu doručené vyjadrenie otca k vyjadreniu matky maloletých detí, v ktorom otec maloletých detí, okrem iného, uviedol, že svoj návrh považuje za dôvodný, skutkovo ustálený a pre ich maloleté deti z pohľadu ich najlepšieho blaha a vytvorenia stabilného a vyrovnaného prostredia za najlepší možný.

5. Dňa 27.12.2018 matka maloletých detí doručila tunajšiemu súdu vyjadrenie k vyjadreniu otca, v ktorom uviedla, že považuje návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej starostlivosti oboch rodičov za neodôvodnený a nedôvodný. Návrh otca považuje za návrh, ktorý nie je v záujme maloletých detí, nie je skutkovo vecne ustálený a odôvodnený, nezakladá dôvod na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, navrhla návrh otca zamietnuť v celom rozsahu.

6. Na pojednávaní dňa 29.01.2019 otec maloletých detí zotrval na svojom návrhu v plnom rozsahu. Zároveň uviedol, že ak by mu nevyšla striedavá starostlivosť, ktorej sa domáha, potom alternatívne navrhuje inú úpravu styku s maloletými deťmi, a to tak, aby bol oprávnený s nimi sa sýkať každý páry víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 17.00 hod., celý čas.

7. Matka maloletých detí na tomto pojednávaní uviedla, že so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasí, nakoľko, čo sa týka otca maloletých detí, ide o človeka, ktorý ňou manipuloval, bil ju, týral za trvania manželstva. Maloletú A. huckal proti nej.

Čo sa týka styku, matka uviedla, že v súčasnosti zo strany maloletých detí nie sú negatívne ohlasy na takýto styk ako je teraz medzi nimi dohodnutý. Maloleté deti idú k otcovi natešené, pri návrate sú ako keby vysilené. Teraz, keď deti chodia k otcovi každý druhý víkend je jej príprava na tento styk bezproblémová. Deti si môžu s otcom volať alebo naopak.

8. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie o návrhu otca maloletých detí na novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktorým sa domáha zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, príp. alternatívne rozšírenia styku, závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké znalosti, súd ustanovil do konania znalca z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a klinickej psychológie dospelých. Súd tak rozhodol uznesením č. k. 8P/204/2018-133 zo dňa 25.02.2019. Zároveň súd uložil obidvom rodičom maloletých detí povinnosť zaplatiť preddavok na trovy dôkazu, každému vo výške 300,- Eur, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia, podľa pripojených platobných predpisov. Pri rozhodovaní o zložení preddavku súd vychádzal z toho, že ani jeden z rodičov maloletých detí nespĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko

obidvaja rodičia maloletých detí sú zamestnaní v J. O., a.s., matka maloletých detí s mesačným príjmom cca XXX,- Eur a otec maloletých detí s príjmom cca X.XXX,- Eur mesačne.

9. Dňa 12.03.2019 otec maloletých detí doručil súdu podanie označené "oznámenie závažných skutočností v správaní matky". V tomto podaní otec maloletých detí uvádza, že konanie matky maloletých detí v posledných týždňoch, ktoré sa od ich rozchodu a rozvodu vo februári 2018 neustále opakuje a zhoršuje vzhľadom na jeho snahu stať sa pre ich maloleté deti rovnocenným rodičom a nielen občasným návštevníkom. Matka maloletých detí hrá mimo súdnej siene špinavú a zákernú hru. O tom čo súd sa rozhodol do konania pribrať znalca z odboru psychológie sa správanie matky maloletých detí voči nemu znova radikálne zhoršilo. Napriek tomu, že na pojednávaní tvrdila, že nový harmonogram styku s maloletými deťmi jej vyhovuje a deti sú tiež spokojné a šťastné, znova ho nedodržiava. Ku dňu odoslania podania už 4 týždne prešli čo maloleté deti videl naposledy a matka mu odmieta styk s nimi, tvrdí, že deti sú neustále choré, hlavne vždy keď majú prísť na víkend k nemu. Keď požaduje náhradný termín nie je ochotná mu to umožniť. Neumožňuje mu ani telefonický kontakt s maloletou A.. Matka chce touto formou docieľiť, aby sa s maloletými deťmi odcudzili a psychológ napísal negatívne hodnotenie na jeho návrh o striedavú starostlivosť. Zdôrazňuje, že matka sa rozhodla navštíviť Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v K. a podala na neho trestné oznámenie z dôvodu týrania maloletých detí, čo je podľa neho absurdné, nakoľko sa s maloletými deťmi už 4 týždne nestýka.

10. Na návrh matky maloletých detí doručený tunajšiemu súdu 04.03.2019 bolo nariadené neodkladné opatrenie uznesením č. k. 1P/19/2019-35 zo dňa 11.03.2019, ktorým bol zakázaný styk otca s maloletými deťmi bez prítomnosti tretej osoby a bol upravený styk otca s maloletými deťmi tak, že bol oprávnený sa s maloletými deťmi sýkať každú pracovnú stredu od 14:30 do 17:00 hod. v prítomnosti pracovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, odboru sociálnych vecí a rodiny v budove Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno bez prítomnosti matky, matka maloletých detí bola povinná umožniť maloletým deťom sa zúčastniť styku s otcom v budove Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno a maloleté deti psychicky ako aj materiálne na styk s otcom pripraviť. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 13CoP/26/2019-228 zo dňa 31.07.2019 uvedené uznesenie prvoinštančného súdu zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 23.08.2019.

11. Dňa 09.05.2019 prostredníctvom Okresného súdu Zvolen ustanovená znalkyňa Mgr. Miroslava Durilová doručila znalecký posudok č. 5/2019.

V závere znaleckého posudku znalkyňa uviedla, že vzťah maloletých detí k matke je silne emočne pozitívny, maloleté deti majú matku radi, matka je pre nich hlavným zdrojom istoty, rešpektujú ju. U detí je aktuálne prítomné výraznejšie naviazanie na osobu matky, ktoré je všeobecne častou reakciou detí po rozpade rodiny. Matka má k deťom prirodzený rodičovský vzťah, v ktorom dobre vníma a reflektuje ich emočné potreby. Dobré výchovné zručnosti matky tiež podporujú výraznejšie naviazanie detí na matku a jej preferenciu v porovnaní s otcom.

Vzťah maloletých detí k otcovi je neistý, deti otca neodmietajú, ale preferujú kontakt s ním za emocionálne bezpečných podmienok (za prítomnosti tretej, dôveryhodnej osoby). Podľa znalkyne vo vzťahu detí k otcovi chýbajú pocity dôvery, blízkosti, aj záujmu. Vzťah otca k deťom je prevažne autoritatívny, vnímavosť otca k emocionálnym potrebám detí je slabšia. Do otcovho vzťahu k deťom výrazne negatívne zasahuje aj jeho postoj voči osobe matky.

Vzťah rodičov je konfliktný, rodičia momentálne spolu nekomunikujú. Výrazne negatívne, až nepriateľské postoje sú najmä na strane otca.

Podľa názoru znalkyne nie sú maloleté deti manipulované alebo ovplyvňované. Ich postoj k rodičom vyplýva predovšetkým z toho ako sami vnímajú a prežívajú osobu toho-ktorého rodiča a jeho prístup k nim.

Znalkyňa nepovažuje v aktuálnej situácii striedavú starostlivosť za vhodnú a predpokladá, že by bola pre maloleté deti zdrojom neprimeranej psychickej záťaže. Dôvody, prečo znalkyňa neodporúča striedavú starostlivosť sú : neistý vzťah maloletých detí k otcovi a konfliktný vzťah a slabá komunikácia medzi rodičmi a tiež menej optimálny výchovný prístup otca k deťom a jeho nedostatočný rešpekt k výchovnej pozícii matky.

Znalkyňa nevyklučuje striedavú osobnú starostlivosť v budúcnosti, k tomu je však potrebné, aby sa prehĺbil vzťah maloletých detí k otcovi, zlepšila sa vzájomná komunikácia oboch rodičov a aby sa otec pokúsil zlepšiť svoje výchovné zručnosti. Znalkyňa odporúča postupný návrat k stretávaniu sa každý druhý víkend od piatka poobedia do nedele večera. Obnovenie takéhoto rozsahu stretávania je potrebné

realizovať postupným rozširovaním času stretávania, s ohľadom na prežívanie maloletých detí. Podľa názoru znalkyne v aktuálnej situácii záleží predovšetkým na schopnostiach a zručnostiach otca získať si dôveru a záujem detí.

12. Dňa 02.05.2019 otec maloletých detí doručil súdu podanie označené "oznámenie závažných skutočností v správaní matky". V tomto oznámení uvádza, že opäť sa obracia na súd podaním, v ktorom považuje za potrebné znova priblížiť správanie matky maloletých detí v posledných týždňoch. Na základe klamstiev a lží vyvolala voči nemu trestné stíhanie za týranie maloletých detí. Túto udalosť využila ako zámienku na podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na obmedzenie jeho styku s maloletými deťmi. Momentálne je jeho styk s maloletými deťmi obmedzený miestom, časom a dohľadom tretej osoby na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Matka maloleté deti na styk s ním nepripravuje po psychickej stránke. Deti chodia na úrad bojzlivé a uplakané, otca vidia ako vinníka za to, že musia tráviť čas v cudzom prostredí. Telefonický kontakt s deťmi je prerušený od februára 2019. Domáhať sa zmeny harmonogramu styku s deťmi nemá význam. Zakaždým to skončí rovnako. Jediný zmysel, ktorý ešte vidí v boji o deti je dosiahnutie striedavej starostlivosti. Vždy tvrdil, že matka sa o deti vie postarať, ale len materiálne. Výchova detí stagnuje, deti sa nevyvíjajú ani motoricky, nerobia športy, nestýkajú sa s rovesníkmi.

13. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Brezne, odbor kriminálnej polície pod zn. ČVS:ORP-59/1-VYS-VR-2019 viedlo trestné stíhanie voči otcovi maloletých detí pre jeho podozrenie z týrania maloletých detí a ich matky. V tomto konaní boli vypracované znalecké posudky znalkyňou PhDr. Karin Štifelovou. V znaleckom posudku č. 35/2019 znalkyňa posudzovala osobnosť maloletej K.. Znalkyňa uviedla, že u maloletej K. je psychomotorický vývin vo všetkých zložkách v norme. Jej osobnosť je bez zjavných psychopatologických prejavov vo vývine. Aktuálne v klinickom obraze pozorované úzkostnejšie nastavenie a znížená odolnosť voči záťaži. Podľa znalkyne je málo pravdepodobné aby maloletá prežívala v súvislosti s údajným zlým zaobchádzaním resp. hrubým správaním sa a konaním otca ťažké príkorie.

V znaleckom posudku č. 36/2019 sa znalkyňa zamerala na psychologické vyšetrenie osobnosti maloletej A.. Podľa znalkyne osobnosť maloletej je vo vývine, ovplyvniteľná, racionálna kontrola správania je nízka, v správaní výrazná rigidita a teatralita. Aktuálne v popredí znížený zmysel pre objektívnu realitu s významným únikom do sveta fantázie, v rámci veku ešte prípustný, zaznamená značné adaptačné ťažkosti. Vo vzťahových väzbách významná nedôverčivosť a závislosť, je egocentricky zameraná na seba. V rámci prežívania prejavy afektívnej lability, frustačná tolerancia je toho času znížená, zaznamenaná neutorická symptomatika. Je evidentné, že maloletá prežívala a aj stále prežíva určitú mieru príkoria, ktorá je priamym dôsledkom porozvodových vzťahov - nevzťahov rodičov. Rodičia od rozvodu spolu takmer nekomunikujú, čo maloletá vzhľadom k jej normálnemu intelektu a veku už dostatočne vníma a negatívne prežíva. Zjavne ju zraňuje postoj rodičov voči sebe.

V tomto znaleckom posudku znalkyňa uvádza, že pôsobenie osoby otca na ťažkosti maloletej A. sa javí len ako sekundárny. Je zrejmé, že úpravou vzťahu a kontaktu rodičov, predovšetkým obnovenie ich komunikácie, snaha o diskusiu a kompromis a minimálne ich korektné fungovanie, môžu významne prispieť k zlepšeniu psychického stavu maloletej A., k zmierneniu, až k vymiznutiu neurotických symptómov.

Znalkyňa zdôrazňuje, že vo vzťahu medzi rodičmi je zrejmé značné napätie a komunikácia takmer absentuje, ich dcéry sú rukojemníkmi ich rodičovského konfliktu. I napriek tomu, že od rozvodu uplynul už nejaký čas emočné napätie sa medzi nimi ani týmto neutriaslo. Záporne vzájomne ladený vzťah rodičov vplýva na psychiku ich maloletých detí jednoznačne negatívne a traumatizujúco. Obe deti sú senzitívnejšie voči okoliu, nehody rodičov sa preto v budúcnosti môžu prejavovať u nich najmä sklonom ku pocitom viny, anxiózou, intrapsychickou tenziou a citlivým prežívaním čo môže neskôr viesť ku vzniku a rozvoju psychosomatických ťažkostí.

V znaleckom posudku č. 37/2019 sa znalkyňa zamerala na psychologické vyšetrenie osobnosti otca maloletých detí. Zistila u neho schizoidne štruktúrovanú osobnosť s nižšou sebadôverou z toho času zachovanou kontrolou reality, je primerane prispôsobivý aktívnym správaním. Vo vzťahových väzbách je u neho sociálna naivita, závislosť a nezrelosť, vzťahovačné až paranoidné nastavenie voči okoliu so sklonom ku egocentризmu. Zaznamenané sú u neho vedomé popieranie negatívnych, predovšetkým hosilných impulzov a agresívnych tendencií, má snahu o nadmernú sebakontrolu. V prežívaní je pravdepodobná tvorba neurotickej symptomatiky, prítomné sú najmä vnútorné napätie, neistota a úzkosť. Má tendenciu vyhábať sa konfliktným situáciám, prítomná je snaha o sociálnu korektnosť v medziľudských vzťahoch. Avšak ak nie sú uspokojené jeho potreby a záujmy môže reagovať

i neadekvátnym a neracionálnym spôsobom, jeho reakcie môžu byť prevažne emočné a nezrelé. Nebola u neho v rámci jeho komplexného psychologického vyšetrenia osobnosti zistená agresivita ako dominantná alebo trvalá vlastnosť osobnosti. Tiež nebol u neho preukázaný sklon k fyzickej agresivite ako prevažujúci spôsob agresie. Agresia sa môže u neho vyskytovať skôr ako hyperkompenzačná reakcia pri nezvládnutí aktuálnej záťaže.

V znaleckom posudku č. 38/2019 sa znalkyňa zamerala na psychologické vyšetrenie osobnosti matky maloletých detí. Podľa znalkyne matka maloletých detí je hystericky štruktúrovaná osobnosť s infantilnými prejavmi z toho času zachovanou kontrolou reality, v celku prispôsobivá s energickým správaním. Je u nej prítomný sklon ku zvýšenej autospekcií a somatizácii, prevažuje pasívny a závislý postoj ku okoliu. Vo vzťahových väzbách egocentrický postoj, sklon ku konfliktnosti a neosobnosti, senzitivita až vzťahovačnosť, heterokritickým prístupom v interpersonálnej oblasti. Zaznamenaná je impulzivita s agresívnymi tendenciami. V prežívaní znaky emočnej nestability, frustračná tolerancia je nízka. Sklon ku vedomému klamstvu, resp. úmyselnej lži nebol u nej preukázaný, nakoľko však kvalita citového vzťahu k osobe jej exmanžela, v rámci motivačných premien, je negatívny, nie je možné vylúčiť aj účelové tvrdenia. Má snahu javiť sa pred okolím v lepšom svetle, má sklon k nadmerne pozitívnej sebaaprezentácii a naivný pohľad na seba. Nedošlo u nej k trvalým psychickým následkom, známky posttraumatickej stresovej poruchy neboli u nej toho času zistené.

14. Dňa 27.06.2019 matka maloletých detí doručila súdu mail, v ktorom uviedla, že týždenné stretnutia s otcom, ktoré sa v konečnom dôsledku aj tak neuskutočnia, pretože deti odmietajú, maloletým deťom vôbec neprospievajú a začínajú mať vážne následky na ich psychike, hlavne maloletej A.. Otec detí sa však striktnie drží každého vydaného uznesenia súdu, neberie vôbec ohľad na svoje dcéry, ktoré trpia. Trvá na tom, aby deti každý týždeň prišli na úrad, deti odmietajú a idú domov. Je to nezmyselné zaťažovanie detí a ich psychiky. Tu však nejde o miesto kde sa majú stretnúť, ide o samotnú osobu otca, ktorá v nich vyvoláva pocity strachu a úzkosti.

K mailu matka pripojila aj lekársky záznam zo dňa 26.06.2019 podpísaný MUDr. Veronikou Rumanovou, psychiatrom pre deti a dorast, z ktorého vyplýva, že matka túto psychiatricku navštívila s maloletou A. so záverom : Emočné poruchy so začiatkom v detstve, maladaptívne sek. S93.3; Hyperkinetický sy a Milieuopathia Z61.2.

15. Na pojednávaní dňa 24.09.2019 otec maloletých detí naďalej trval na návrhu, aby obidve deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Uviedol, že jeho styk s maloletými deťmi sa nerealizuje tak ako bol upravený v rozsudku o rozvode manželstva. Potom ako bolo zrušené neodkladné opatrenie, na základe ktorého sa mohol s dcérami stretávať iba na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno sa prvýkrát s obidvoma dcérami stretol v piatok 13.09.2019 tak, že spolu s matkou maloletých detí išli pre maloletú A. do školy, matka ju nechala u neho a on potom s maloletou A. išiel pre maloletú K. do škôlky. M. K. u neho nocovala z piatku na sobotu. Maloletú A. odovzdal matke o cca 18:00 hod. a na druhý deň v sobotu ráno odovzdal matke aj maloletú K.. Druhýkrát sa takto s deťmi stretol v piatok 20. a v sobotu 21.09. V piatok maloleté deti mu matka priviedla na polcestu medzi ich bydliskami, odovzdávali si ich pred Gymnázium a matka povedala, že môžu obidve deti u neho spať ak to samé budú chcieť, maloletá K. prejavila vôľu spať u neho, spala až do soboty rána, maloletá A. bola ticho, tú matke odovzdal v piatok o 16:15 hod. Na druhý deň v sobotu matka maloletú A. k nemu priviedla a on obidve dcéry potom v sobotu o 17:30 hod. matke na polceste odovzdal. Podľa neho je striedavá osobná starostlivosť najlepšia. On styk s deťmi cez týždeň nechce, nakoľko boli upravené "šialené časy" a teraz sa to ani nedá dodržať, nakoľko maloletá A. už chodí do školy. Ak mu nevyjde striedavá osobná starostlivosť, tak sa domáha úpravy styku na každý druhý víkend od piatku 17:00 hod. do nedele 17:00 hod. nepretržite aj s prespaním, s tým, že matka v piatok maloleté deti privezie pred jeho bydlisko a on zase deti vráti v nedeľu pred bydliskom matky.

Matka maloletých detí na uvedenom pojednávaní upozornila, že od septembra 2019 maloletá A. začala povinnú školskú dochádzku, navštevuje 1.ročník Základnej školy v K. na O. 2. Ráno o 6:20 hod. matka maloletú vozí do družiny, o 6:30 hod. je s maloletou K. v materskej škole. O 15:20 hod. matka vyzdvihne maloletú A. v školskej družine a potom idú do materskej školy po maloletú K.; najneskôr s obidvoma maloletými je doma o 16:00 hod. Obvykle sa s maloletou A. učí do 17:00 hod., večerajú medzi 17:00 - 17:30 hod. a obidve maloleté idú spať o cca 19:00 hod.

Matka dodala, že po zastavení trestného stíhania otca pre týranie oslovil ju kolízny opatrovník s tým, že je potrebné pracovať na obnove vzťahu otca s maloletými deťmi. Poukázala na to, že súdu už predložila správu o vyšetrení u MUDr. Rumanovej, psychiatra pre deti a dorast. Táto lekárka maloletej A. predpísala lieky Tobokan, dáva jej pol tabletky každé ráno pri raňajkách. Uviedla, že vedie obidve deti k obnove

vzťahu s ich otcom, reakcie detí na styk s otcom sú dobré. M. A. sa však bojí spať u otca, ona to odôvodňuje tým, že je veľmi citlivá, zle reaguje na zmeny a je naviazaná na ňu. Dňa 04.10.2019 ide s maloletou A. na ďalšiu kontrolu k MUDr. Rumanovej. Ak maloletá A. povie, že chce spať u otca, ona s tým problém nemá. Ale aj maloletá K. povedala, že chce byť u otca iba na jednu noc, viac nechce. Ak by deti s tým súhlasili tak ona nemá nič proti tomu, aby otec bol oprávnený s maloletými deťmi sa stýkať každý druhý víkend od piatku od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Skôr si však myslí, že v súčasnosti je reálnejšie, aby sa otec s deťmi stýkal v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 16:30 hod., ona ich na takéto styky vie pripraviť. Ak budú chcieť môžu u otca aj prespať v rámci týchto dní. Obidve dcéry sú na seba veľmi naviazané, podľa nej sa A. po čase tiež odhodlá aby mohla u otca spať. Kolízny opatrovník súdu na pojednávaní uviedol, že predtým ako bude vypočutá znalkyňa rád by sa vyjadril k stretnutiam, ktoré prebiehali na základe rozhodnutia na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Tieto stretnutia neboli vždy vydarené, niekedy aj otec neprišiel, niekedy K. plakala, stalo sa, že aj otec plesol dvermi a odišiel bez pozdravu. 15.07.2019 úradu bolo oznámené, že bolo zastavené trestné konanie, kde bol podozrivý otec z týrania. Matke túto skutočnosť oznámili s tým, že pominul dôvod, pre ktorý by sa mali deti stýkať so svojim otcom len na úrade za prítomnosti tretej osoby, aby matka považovala ako by sa deti mohli s otcom stretávať. Skutočne styk otca s maloletými deťmi na úrade nebol ideálny. Matke navrhli aj psychologické poradenstvo. Matka aj prišla na jedno sedenie, ona si však predstavovala, že tam budú spolu aj s otcom. Otec o toto poradenstvo neprejavil záujem, preto ani matka ďalej nepokračovala v poradenstve. Viedli obidvoch rodičov k tomu, aby hľadali najlepšiu cestu, aby stretávanie s otcom bolo v prospech detí. Ani jeden z rodičov nesúhlasil s tým ako bol upravený styk otca s maloletými deťmi v rozvodovom rozsudku. Matka chcela, aby tento styk bol ponechaný na dohodu rodičov, otec sa tomu bránil, že takým spôsobom sa on k deťom nedostane. Komunikácia rodičov na poslednom stretnutí na úrade spočívala v osočovaní, vracaní sa do minulosti, komunikácia bola nekonštruktívna. Aj toto stretnutie skončilo tým, že otec plesol dvermi a povedal, že nemá to význam. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Brezno na pojednávaní predložila uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Brezne zn. ČVS:ORP-59/1-VYS-BR-2019 zo dňa 28.06.2019, ktorým bolo trestné stíhanie začaté proti otcovi maloletých detí vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby proti otcovi maloletých detí zastavené, nakoľko sa preukázalo, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie vecí. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 30.07.2019.

16. Na pojednávaní bola vypočutá znalkyňa, ktorá uviedla, že znalecké vyšetrenie účastníkov, rodičov aj detí vykonala 12.04.2019. Prišli k nej všetci do ambulancie klinickej psychológie. Matka prišla s obidvoma deťmi, zároveň prišiel aj otec. S matkou, s otcom urobila rozhovor, testy, s deťmi najmä so A. vykonala rozhovor, deti potom mali možnosť stráviť čas aj s otcom a nakoniec s maloletou A. vykonala testy. V záujme maloletých detí je postupná obnova styku s otcom. Vyžaduje to zmeny v prístupe obidvoch rodičov, predovšetkým v prístupe otca. U maloletej A. pri znaleckom vyšetrení zistila úzkostnú symptomatológiu a táto pramení nielen z porozvodovej konfliktnéj situácie, ale aj z jej vnímania, prežívania otca, ako aj prístupu otca k nej. Otec má sklon k určitému impulzívnemu správaniu, v krízových situáciách reaguje neadekvátne. U maloletej A. to vzbudzuje nevdôľu stretnúť sa s otcom, má strach, má neistotu.

Maloleté deti rôzne vnímajú správanie otca, situáciu. A. si už viac pamätá, K. je viac ovplyvnená aktuálnym prežívaním. Striedavá osobná starostlivosť v tejto situácii nie je vhodná, nakoľko nie je dobrá úroveň vzťahu detí a otca, deti nemajú plnú dôveru k otcovi, aby u neho boli celý jeden týždeň. Ani otec zatiaľ nepreukázal dostatočné schopnosti, aby mohol taký dlhý čas vcelku maloleté deti vychovávať, starať sa o ne. A tiež ďalším dôvodom je úroveň komunikácie medzi rodičmi. Pri striedavej osobnej starostlivosti rodičia musia byť flexibilní, majú mať schopnosť komunikovať so sebou. Zo strany matky je snaha umožňovať styk otca s deťmi, to, že v čase alebo v priebehu konania podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zákazu styku otca s deťmi považuje znalkyňa za jej reakciu na to, ako sa deti prejavovali čo zažili u otca, aké správanie demonštroval otec. Teraz v poslednom období matka prejavuje snahu, aby deti obnovili vzťah k otcovi. Otec sa však neangažoval v každodenných činnostiach, v každodennej starostlivosti o maloleté deti, neangažoval sa ani v rámci logopédie a to by musel robiť, keby mal deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti. Takto by si mal vybudovať vzťah s maloletými deťmi, takto by sa mal pripravovať na každodennú starostlivosť o maloleté deti. To, že otcovi nevyhovuje styk ako bol upravený po rozvode a nazýva tie časy šialenými časmi, ale keby deti mal v každodennej starostlivosti pri striedavej osobnej starostlivosti tak aké by to boli časy.

Znalkyňa je za úpravu styku otca s maloletými deťmi za to, aby to bol postupný styk, aby tam bolo určité prechodné obdobie. Za takého polroka, rok by sa mohlo dosiahnuť aj to ako otec sa domáha styku od

piatku od XX:XX hod. do nedele do 17:00 hod. aj s prespávaním. M. by to byť po určitých fázach, aby si otec nevynucoval styk, aby si otec nevynucoval prespávanie u neho. Dá sa povedať, že taká maloletá A. za polroka by mohla byť stabilizovaná. Tá stabilizácia u nej závisí hlavne od prístupu otca, ale aj od prípravy matky. Tiež obidve sestry nemusia mať rovnakú povahu, A. je citlivejšia, úzkostlivejšia, vyžaduje asi citlivejší prístup ako K., tá je možno taká otrlejšia.

Rozdielny styk dcér s otcom neovplyvní ich súrodenecký, sesterský, vzťah.

Otec podľa znalkyne nie je benevolentný, on nedovolí robiť deťom všetko, skôr on svoju autoritatívnosť nevie vyvážiť emočným priblížením sa k deťom. Otec keď bude mať deti sám v starostlivosti musí vedieť vyvážiť tú autoritatívnosť aj emočným priblížením.

Na otázku súdu keby otec dokázal vyvážiť svoju autoritatívnosť s emočným priblížením sa k maloletým deťom, či by prichádzala do úvahy striedavá osobná starostlivosť ako vhodná, znalkyňa uviedla, že otec by musel optimalizovať svoje výchovné zručnosti, aj vzájomná komunikácia medzi rodičmi by sa musela zlepšiť a zo strany otca by muselo byť viac rešpektu voči matke.

Na otázku súdu, či sa dá naučiť vyváženiu autoritatívnosti s emočným priblížením, znalkyňa uviedla, že skôr nie, súvisí to s povahou, ale môže to súvisieť aj s rozvodovým konaním. Po upokojení konfliktov môže otec byť vnímavejší k potrebám detí, môže sa to zlepšiť, je tam nejaká pravdepodobnosť.

Na otázku súdu potom čo otec uviedol, že sa ho nikto nespýtal prečo on chce deti do striedavej osobnej starostlivosti, ako je možné, že otec tvrdí, že deti sa u neho správajú inak ako u matky, znalkyňa uviedla, že deti sú schopné kontaktu s otcom ale s vedomím, že sú u neho na krátko, že matka si pre ne príde. Aj pri vyšetrení detí sa tak správali k otcovi, lebo vedeli, že vedľa je ich matka, že sú tam aj iné osoby, cítili sa tam bezpečne.

Na otázku súdu, či deti počas starostlivosti matky o ne u nej degradujú, tak ako to uvádza otec maloletých detí, znalkyňa uviedla, že je to hrubé vyjadrenie zo strany otca. To svedčí o tom, že otcovi chýba rešpekt voči matke, je to demonštrácia toho ako otec nevie oceniť, nevie rešpektovať matkin prístup, že sa stará o deti, chodí s nimi po lekároch. Podľa znalkyne deti u matky nedegradujú.

Možno matka sa snaží udržiavať nulovú komunikáciu, aby sa vyhla striedavej osobnej starostlivosti, ale znalkyni sa zdá, že zo strany matky je snaha komunikovať.

Na otázku súdu, či je možné, že maloleté deti počas znaleckého vyšetrenia hovorili niečo čo by im bolo dopredu vsugerované, znalkyňa uviedla, že vsugerované by im mohlo byť, ale to ako s ňou deti hovorili, aké boli sprievodné emócie tak to vychádzalo z toho čo maloletá A. zažila. Nebolo to niečo čo by sama nebola prežila. Keby maloleté deti hovorili iné čo by prežili bolo by to na nich vidno, oni to v podstate ani nevedia.

Na otázku prokurátorky Okresnej prokuratúry, či je to možné, že maloletá A. odmieta spať u otca preto, aby nesklamala matku, znalkyňa odpovedala, že mohlo by to byť aby vyhovel matke, ale skôr si myslí, že je to o tom, že maloletá A. otcovi ešte nedôveruje, bojí sa s ním byť hlavne večer, v noci.

Na otázku prokurátorky Okresnej prokuratúry v čom sa prejavili u A. úzkostné príznaky pri kontakte s otcom znalkyňa spresnila, že prejavil sa u nej strach keď sa otec ozval, keď otvoril dvere. Prejavilo sa to aj tak, že sa viac priblížila k matke keď bola znalkyňa s obidvoma deťmi sama v ambulancii istý čas a potom im oznámila, že príde ocino, obidve s nevôľou, strachom zareagovali. V prostredí ambulancie maloletá A. bola schopná tráviť čas s otcom, byť s ním za istých emocionálnych podmienok, že vedela, že blízko je matka, že sú tam aj iné osoby.

Aj maloletá K. je vo veku, kedy vie dieťa prejavíť svoju vôľu.

Na otázku otca maloletých detí, ako si znalkyňa vysvetľuje, že predtým medzi ním a maloletými deťmi bolo zaužívané, že každý druhý víkend deti u neho prespali 2 noci od piatku do nedele a teraz maloletá A. nechce ísť ani na jednu noc, znalkyňa uviedla, že A. musela zažiť situáciu, ktorá ju vystrašila, ona musí opäť nadobudnúť dôveru.

17. Na pojednávaní 24.09.2019 kolízny opatrovník uviedol, že v poslednej dobe sa s maloletými deťmi nerozprával. Táto rodina si striedavú osobnú starostlivosť ani nevyskúšala, maloleté deti nevedia čo to je, nezažili to. Rodičia maloletých detí majú rôzne názory a názorová jednotnosť rodičov je pritom dôležitá pri striedavej osobnej starostlivosti. Rodičia maloletých detí sa vzájomne osočujú, neveria si navzájom, matka neverí, že sa otec bude vedieť o deti postarať. Nevie ako by fungovala v tejto rodine striedavá osobná starostlivosť, ide o maloleté deti, ktoré ešte nedokážu upozorniť na svoje potreby. Je potrebné, aby rodičia vzájomne konštruktívne komunikovali. Osobný výsluch maloletých detí na súde, ponecháva na rozhodnutie súdu.

18. V záverečnej reči otec maloletých detí uviedol : "Striedavá osobná starostlivosť je jednoznačne v prospech oboch maloletých detí. Ja budem rád ak bude súdom schválená. Za posledné 1 - 2 roky sa stali

v našej rodine závažné veci, ktoré iniciuje matka maloletých detí. Naš vzťah s matkou bude narušený, ale neznamená to, že nebudeme spolu komunikovať. Matka to je čistá bezcharakternosť, ona klame, udáva, kvôli tomu sa nezbližime, ale schopný som ju tolerovať. Striedavá osobná starostlivosť je jediné riešenie zachovať vzťah detí k obidvom rodičom. Ja som nikdy nezasahoval do vzťahu detí k matke, nezakazoval som im matku. Ak deti vyrastú pochopia situáciu. Ja matku akceptujem aj keď narobila zle. Deti do striedavej osobnej starostlivosti chcem hlavne preto, že posledného trištvrtého roka deti degradujú a to nie kresbami, alebo známkami, ale spoločensky, oni si neveria, nemajú kamarátov. Deti keď sú u mňa sú iné, sú zdravé, šťastné, spokojné, nemajú neurotické sklony, nepomocujú sa. Ja viem, že tým keď sa budem starať sám o dve maloleté deti si skomplikujem zjavne život. Mám však podmienky na striedavú osobnú starostlivosť, ja aj dokazujem, že sa dokážem postarať o maloleté deti, som finančne materiálne zabezpečený a pri starostlivosti o deti mi môžu pomôcť rodičia".

Právny zástupca matky maloletých detí v záverečnej reči uviedol : "Neexistuje žiaden dôkaz, žiadna skutočnosť, že by návrh otca mal byť dôvodný. Ani zo znaleckého dokazovania nevyplývala vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti pre maloleté deti. Ani to, že by deti mohli byť zverené do striedavej osobnej starostlivosti aj bez znaleckého dokazovania považujem návrh otca na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti za bezdôvodný. Že matka v priebehu konania podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zákazu styku otca s deťmi to bolo matkine právo, ona sa v t. č. cítila byť ohrozená, urobila tak aj na ochranu detí. Otec vôbec v konaní nepreukázal, prečo by mu mal súd vyhovieť. Otec uvádza, že jeho hodnotou je úcta, avšak v konaní osočuje matku maloletých detí, dokonca aj maloletú A., spochybňuje znalca, kolízny opatrovník uvádza, že otec búcha dverami na úrade. Otec neuviedol v tomto konaní nič, nepredložil nič. Ja nesúhlasím ani s tým, aby otec sa stýkal s maloletými deťmi v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 16:30 hod. Navrhujem návrh otca zamietnuť a styk otca s deťmi ponechať na dohodu rodičov".

Matka maloletých detí v záverečnej reči uviedla : "Ja viem, že obmedzovať styk otca s maloletými deťmi od - do nie je vhodné, ja som skôr za dohodu, ale my sa nedohodneme, pokiaľ ma otec detí neprestane osočovať a nezačne akceptovať. Ja súhlasím s tým, aby otec detí bol oprávnený s maloletými deťmi sa stýkať v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 16:30 hod. Keď som rozmýšľala nad touto striedavou osobnou starostlivosťou hľadala som dôvody, pre ktoré by nebola vhodná. Jedným je, že A. nemá dôveru v otca, že otec neakceptuje moje výchovné praktiky, že sa nezaujíma o zdravotný stav detí, najmä maloletej A., že on s obidvoma nenavštevuje logopédiu, ani nevie kde to je, nevie ani kde je Centrum psychologickú a pedagogickú poradne. Naše rodiny vôbec spolu nekomunikujú. Je pravdou, že on mi napísal, že by mi deti vrátil keby chceli, ale keď on bude napr. na služobnej ceste s kým sa ja dohodnem keď napr. jeho mama so mnou 2 a pol roka nerozpráva. Mňa rodina otca detí neakceptuje. On dokonca ani nevie variť, ale chcela by som sa poďakovať ex svokre, že navarí, že sa o deti postará. Ďalším dôvodom je, že otec nevie zvládať krízové situácie. Ja si myslím, že pre vzťah otca s deťmi je dôležité, aby otec počkal keď deti dorastú, ja potom nebudem môcť zasahovať do tohto vzťahu". V záverečnej reči kolízny opatrovník uviedol : "Pripájam sa k tomu čo som uviedol doteraz v konaní. Obidvaja rodičia majú vhodné podmienky pre maloleté deti, ale to nie je to dôležité, nie sú dôležité len bytové a sociálne pomery, ale aj vzťahy v rodine. Podľa mňa je nevhodné pre maloleté deti, aby jeden týždeň boli vychovávané jedným štýlom a druhý týždeň vychovávané iným štýlom. Ide o malé deti, je potrebná u nich jednotná výchova. Z tohto dôvodu navrhujem návrhu otca nevyhovieť. Vzhľadom k tomu, že obidvom rodičom nevyhovuje doteraz upravený styk navrhujem súdu, aby tento styk upravil tak ako uviedla matka maloletých detí."

Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno v záverečnej reči poznamenal : "Pre striedavú osobnú starostlivosť zákon vyžaduje splnenie hmotno-právnych podmienok a to, že obidvaja rodičia sú spôsobilí maloleté deti vychovávať, obidvaja chcú maloleté deti vychovávať, je to v záujme maloletých detí a lepšie tak budú zabezpečené potreby maloletých detí. Podľa mňa v tomto konaní nie sú splnené dve podmienky a to, že striedavá osobná starostlivosť by mala byť v záujme maloletých detí a že lepšie tým budú zabezpečené podmienky maloletých detí. Podľa mňa v najlepšom záujme nie je striedavá osobná starostlivosť o maloleté deti. Z toho dôvodu navrhujem návrh otca zamietnuť. Maloleté deti sú citovo naviazané na matku, z tohto dôvodu považujem striedavú osobnú starostlivosť za nie v záujme detí. Čo sa týka ohľadom styku otca s maloletými deťmi, stotožňujem sa s návrhom kolízneho opatrovníka".

19. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

20. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

21. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmom dieťaťa.

22. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

23. Slovenská republika je zmluvnou stranou Dohovoru, Dohovor je uverejnený pod č. 104/1991 Zb.

24. Podľa čl. 5 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä :

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

25. Podľa § 25 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom, dohoda sa stane súčasťou rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Ak sa rodičia nedohodnú, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí, ktorým sa upravuje výkon rodičovských práv a povinností.

26. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

27. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

28. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

29. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

30. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

31. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo na návrh matky detí rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/182/2017-267 zo dňa 15.02.2018 rozvedené; na čas po rozvode súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom A. a K. tak, že obidve zveril do osobnej starostlivosti matky, s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode otca zaviazal prispievať na výživu maloletej A. 170,- Eur mesačne, maloletej K. 170,- Eur mesačne vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu k rukám matky maloletých detí a zároveň súd upravil aj styk otca s maloletými deťmi na každý nepárny týždeň v utorok od 16:30 hod. do 18:45 hod. a vo štvrtok od 16:30 hod. do 18:45 hod., každý párný týždeň v stredu od 16:40 hod. do 18:45 hod., každý párný týždeň v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 18:00 hod. tak, že otec maloleté deti v určený čas prevezme pred bydliskom matky a po zrealizovanom styku v určený čas otec maloleté deti pred bydliskom matky matke odovzdá, matka je povinná maloleté deti na styk s otcom pripraviť a otcovi umožniť styk s maloletými deťmi. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 28.02.2018.

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu 04.10.2018 sa matka maloletých detí domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd nanovo upraví styk otca s maloletými deťmi vzhľadom k tomu, že medzi otcom maloletých detí a ňou došlo ku konfliktu, a to 22.09.2018 a tiež 03.10.2018, kedy ju mal otec detí napadnúť a ona utrpela zranenie - toto všetko je predmetom vyšetrovania Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Brezne pod zn. ORPZ-BR-OPP3-393/2018-P. Okresný súd Brezno uznesením č. k. 1PPom/1/2018-22 zo dňa 08.10.2018 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenie, toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 27.10.2018.

Na návrh matky maloletých detí zo dňa 04.03.2019 Okresný súd Brezno uznesením č.k. 1P/19/2019-35 zo dňa 11.03.2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým v rozsudku toho istého súdu č.k. 8P/182/2017-267 zo dňa 15.02.2018 zmenil výrok IV. a zakázal osobný styk otca s maloletými deťmi bez prítomnosti tretej osoby, upravil styk otca s maloletými deťmi na každú pracovnú stredu od 14:30 hod. do 17:00 hod. v prítomnosti pracovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, odboru sociálnych vecí a rodiny v budove Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno bez prítomnosti matky s tým, že matka maloletých detí je povinná umožniť maloletým sa zúčastniť na styku s otcom v budove Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno a maloleté deti psychicky ako aj materiálne na styk s otcom pripraviť. Toto uznesenie na odvolanie otca maloletých detí Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 13CoP/26/2019-228 zo dňa 31.07.2019 zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 23.08.2019.

M. A. od 01.09.2019 nastúpila povinnú školskú dochádzku, maloletá K. naďalej navštevuje materskú školu.

32. Podmienkou zmeny rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je tak podľa hmotného práva (Zákona o rodine) ako aj podľa procesného práva (Civilný mimosporový poriadok) podstatná zmena pomerov na strane účastníkov.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/182/2017-267 zo dňa 15.02.2018 došlo k podstatnej zmene pomerov a to najmä na strane maloletej A., ktorá od septembra 2019 začala povinnú školskú dochádzku.

Uvedeným rozhodnutím na čas po rozvode boli obidve maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a kontakt s otcom bol zabezpečený úpravou jeho styku s maloletými deťmi.

Návrhom zo dňa 12.10.2018 sa otec maloletých detí domáha, aby obidve deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

Striedavá osobná starostlivosť "sťahovanie sa z domova matky do domova otca a naopak" musí byť starostlivo zvážená a obidvaja rodičia musia byť na ňu dôkladne pripravení. Pri takejto starostlivosti rodičia sa musia vedieť prispôbiť potrebám maloletých detí, nie je úlohou maloletých detí prispôbiť sa potrebám rodičov, keďže na to nie sú potrebné vyzreté. O striedavej osobnej starostlivosti možno uvažovať vtedy, ak má dieťa možnosť prežívať pozitívnu skúsenosť zo vzájomnej kooperácie a komunikácie rodičov, ak obaja rodičia zodpovedne dodržiavajú stanovené pravidlá a podmienky.

Z vykonaného dokazovania súd nemá pochybnosti o tom, že obidvaja rodičia, tak otec ako aj matka maloletých detí sú spôsobilí maloleté deti vychovávať, obidvaja majú o osobnú starostlivosť o maloleté deti záujem. Podmienkou zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti je jednak to, že táto striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletých detí a tiež, že tak budú lepšie zaistené potreby maloletých detí.

Dokazovaním, najmä znalcami z odboru psychológie bolo zistené, že striedavá osobná starostlivosť o maloletú A. a K. nie je v ich záujme. Znalkyňa Mgr. Miroslava Durilová ustanovená v tomto konaní po vykonanom znaleckom dokazovaní skonštatovala, že v súčasnej situácii by striedavou

starostlivosťou neboli lepšie zabezpečené potreby maloletých detí. V aktuálnej situácii nepovažuje striedavú starostlivosť za vhodnú a predpokladá, že by bola pre maloleté deti zdrojom neprimeranej psychickej záťaže. Znalčka neodporúča striedavú osobnú starostlivosť, nakoľko vzťah maloletých detí k otcovi je neistý, tiež je konfliktný vzťah a slabá komunikácia medzi rodičmi a tiež preto, že na strane otca je menej optimálny výchovný prístup k deťom a má nedostatočný rešpekt k výchovnej pozícii matky. Tieto závery potvrdzujú aj skutočnosti zistené znalčkou PhDr. Karin Štífelovou pre potreby Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Brezne, odboru kriminálnej polície pre konanie zn. ČVS:ORP-59/1-VYS-BR-2019. Psychologickým vyšetrením tejto znalčky bolo zistené, že otec má schizoidne štrukturovanú osobnosť s nižšou sebadôverou, s toho času zachovanou kontrolou reality, primerane prispôsobivý, s aktívnym správaním vo vzťahových väzbách je u neho sociálna naivita, závislosť a nezrelosť, vzťahovačné až paranoidné nastavenie voči okoliu, so sklonom ku egocentrizmu, zaznamená vedomé popieranie negatívnych predovšetkým hostilných impulzov a agresívnych tendencií, má snahu o nadmernú sebakontrolu, v prežívaní je pravdepodobná tvorba neurotickej symptomatiky, prítomné sú najmä vnútorné napätie, neistota a úzkosť.

Podľa tejto znalčky matka maloletých detí má hystericky štrukturovanú osobnosť s infantilnými prejavmi, s toho času zachovanou kontrolou reality, vcelku prispôsobivá, s energickým správaním, s prítomným sklonom ku zvýšenej autospekcií a somatizácii, prevažuje pasívny a závislý postoj k okoliu, vo vzťahových väzbách egocentrický postoj, sklon ku konfliktnosti a neosobnosti, senzitivita až vzťahovačnosť s heterokrytickým prístupom v interpersonálnej oblasti, zaznamená impulzivitu s agresívnymi tendenciami, v prežívaní znaky emočnej nestability, frustračná tolerancia je nízka.

Pri takomto osobnostnom nastavení rodičia maloletých detí nedokážu vzájomne nekonfliktne komunikovať, nedokážu kooperovať.

Je potrebné, aby si obidvaja rodičia položili otázku, či ich správanie skutočne sleduje najlepší záujem obidvoch ich dcér. M. A. ledva začala povinnú školskú dochádzku a už je dyspenzarizovaná v ambulancii detského psychiatra s nasadenou medikamentóznou liečbou. Obidvaja rodičia - tak matka ako aj otec by sa mali zamyslieť nad tým kam aj ich správanie dovedlo maloletú A..

Na základe týchto skutočností súd nepovažuje striedavú osobnú starostlivosť za starostlivosť, ktorá by bola v záujme obidvoch maloletých detí, preto súd návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov zamietol.

33. Otec maloletých detí sa alternatívne domáhal ak mu nevyjde striedavá osobná starostlivosť, aby bol novo upravený styk s maloletými deťmi, nakoľko v doteraz upravenom styku sú "šalené časy".

Podľa Zákona o rodine majú rodičovské práva a povinnosti obidvaja rodičia. Každému z rodičov bez ohľadu na to, či sú manželmi, či žijú alebo nežijú spolu, zákon priznáva právo a ukladá povinnosť starať sa o výchovu a výživu dieťaťa, spravovať jeho majetok, zastupovať ho a stýkať sa s ním. Obidvaja rodičia zodpovedajú spoločnosti za všestranný vývoj dieťaťa. Rodič, ktorý nemá maloleté dieťa vo svojej priamej starostlivosti, má obmedzenejšiu možnosť ovplyvňovať jeho výchovu ako rodič, ktorý dieťa vo svojej starostlivosti má. Napriek tomu nie je zodpovednosti za výchovu detí zbavený. Neznamená to ani, že taký rodič by mal byť úplne vylúčený z výkonu rodičovských práv a výchovného pôsobenia na dieťa. Svoj vplyv môže uplatňovať pri pravidelnom styku s ním, na ktorý má zásadne právo. Je i v záujme maloletých detí, aby na ich výchovu pôsobili obidvaja rodičia a aby si i keď rodičia žijú oddelene vytvorili k obidvom citové vzťahy.

Zákon o rodine dáva prednosť dohode rodičov o styku s maloletými deťmi. Ak takej dohody niet, súd styk rodičov s maloletými deťmi upraví. Vychádza pritom zo skutočností zistených v čase rozhodovania. Skúma tak okolnosti týkajúce sa maloletých detí (vek, zdravotný stav, citový vzťah k rodičovi, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, denný režim najmä so zreteľom na školské a iné povinnosti), ako aj okolnosti týkajúce sa rodičov (ich vzájomný vzťah, časové a hospodárske možnosti, osobné a rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, ktorý ho nemá vo výchove). Hodnotenie všetkých týchto skutočností potom napomáha súdu tomu, aby predovšetkým v súlade so záujmami dieťaťa volil spôsob najvhodnejšej úpravy styku rodiča s ním.

Vzhľadom na všetky skutočnosti zistené v priebehu konania súd zmenil rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 8P/182/2017-267 zo dňa 15.02.2018 vo výroku IV. tak, že novo upravil styk otca s maloletými deťmi a to tak, že je oprávnený s nimi sa stýkať každú párnú kalendárnu sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a každú párnú nedeľu od 9:00 hod. do 16:30 hod. tak, že v určený čas matka maloleté deti odovzdá otcovi pred jeho bydliskom a po zrealizovanom styku v určený čas otec maloleté deti odovzdá ich matke pred jej bydliskom. Naďalej zostala povinnosť uložená citovaným rozsudkom vo výroku V., že matka je povinná maloleté deti na styk s otcom pripraviť a otcovi umožniť styk s maloletými deťmi.

Aj pri realizácii styku otca s maloletými deťmi by sa mali rodičia vyvarovať situáciám, v ktorých sú maloleté deti rukojemníkmi ich rodičovského konfliktu. I napriek tomu, že od rozvodu manželstva rodičov maloletých detí uplynul nejaký čas, emočné napätie sa medzi nimi časom neutriaslo. Záporne vzájomne ladený vzťah rodičov vplýva na psychiku maloletých detí jednoznačne negatívne a traumatizujúco tak ako to vo svojom znaleckom posudku popisuje aj znalkyňa PhDr. Karin Štifelová. Významne môže prispieť k zlepšeniu psychického stavu maloletých detí, k zmierneniu až vymiznutiu neurotických symptómov to, že rodičia upravia svoje vzťahy a kontakt, predovšetkým obnovia komunikáciu, budú sa snažiť o diskusiu a kompromis a minimálne aspoň korektne fungovať.

34. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd v konaní nezistil ani také skutočnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov bolo spravodlivé. Takejto náhrady trov konania sa ani jeden z účastníkov nedomáhal.

35. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

36. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

37. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

38. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh.

39. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. V konaní vznikli trovy štátu. Za psychologické vyšetrenie a vypracovanie písomného znaleckého posudku č. 5/2019 znalkyňou Mgr. Miroslavou Durilovou tunajší súd uznesením č. k. 8P/204/2018-455 zo dňa 16.07.2019 právoplatným 24.07.2019 priznal tejto znalkyni odmenu a náhradu hotových výdavkov spolu vo výške 613,76 Eur. Tejto znalkyni súd priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov za účasť a výkon znaleckého dokazovania na pojednávaní dňa 24.09.2019 uznesením č. k. 8P/204/2018-517 zo dňa 24.09.2019 vo výške 93,51 Eur; čo je spolu 707,27 Eur.

Ani jeden z rodičov maloletých detí nespĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko obidvaja rodičia maloletých detí sú zamestnaní v J. O., a.s. a to matka maloletých detí s mesačným príjmom cca XXX,- Eur a otec maloletých detí cca X.XXX,- Eur.

Uznesením č. k. 8P/204/2018-133 zo dňa 25.02.2019 súd uložil obidvom rodičom maloletých detí zložiť na účet tunajšieho súdu preddavok na trovy dôkazu každému vo výške 300,- Eur. Otec maloletých detí tento preddavok zložil dňa 07.03.2019, je zapísaný D14 Preddavky v súdnom konaní (zálohy), položka registra 2, rok 2019. Matka maloletých detí sa voči tejto povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu odvolala, na čo tunajší súd uznesením č. k. 8P/204/2018-450 zo dňa 16.07.2019 rozhodol o zmene pôvodného uznesenia tak, že matke povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu vo výške 300,- Eur neuložil.

Vzhľadom k tomu, že ide o nesporové konanie, v tomto konaní súd rozhodol tak, že trovy dôkazov znášajú rodičia maloletých detí rovnakým dielom - po polovici, teda otec vo výške 353,63 Eur a matka vo výške 353,64 Eur. Nakoľko otec maloletých detí zložil preddavok vo výške 300,- Eur, je potrebné, aby doplatil ešte 53,63 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Okresný súd Brezno.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.